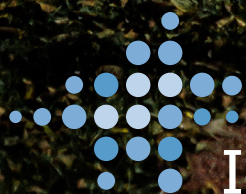

IDRÆTTEN I HJØRRING BY

Resumé og anbefalinger

Juni 2026 / Peter Forsberg

Idrættens
Analyseinstitut

IDRÆTTEN I HJØRRING BY

RESUMÉ OG ANBEFALINGER

Titel

Idrætten i Hjørring by. Resumé og anbefalinger.

Forfatter

Peter Forsberg

Øvrige bidragydere

Rasmus Bang Borup

Rekvirent

Hjørring Kommune

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Hjørring Kommune

Udgave

1. udgave, Aarhus, juni 2026

Pris

Rapporten kan downloades gratis på www.idan.dk

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Vester Allé 8B, 3.

DK-8000 Aarhus C

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Resumé af undersøgelsens resultater	5
Del 1: Dækning og organisering af faciliteter	5
Del 2: Faciliteternes booking og benyttelse	6
Del 3: Borgernes brug og vurdering af faciliteter	7
Del 4: Idrætsforeningernes vurdering af faciliteter	8
 Scenarier og anbefalinger til Hjørring Kommune	 9
Scenarie 1: Øg idrætsfaciliteternes relevans for borgere og særlige målgrupper	9
Scenarie 2: Bedre udnyttelse af faciliteter i Hjørring by og omegn	11
Scenarie 3: Facilitetsudvikling og prioriteringer i eksisterende faciliteter	12

Resumé af undersøgelsens resultater

Undersøgelsen 'Idrætten i Hjørring by' danner et vidensgrundlag for politisk stillingtagen til den strategiske udvikling af idrætsfaciliteterne i Hjørring by. Undersøgelsen skal indgå i kommunens arbejde med at sikre bedre udnyttelse af eksisterende faciliteter samt udvikling af faciliteterne i Hjørring by.

Undersøgelsen er udført af Idrættens Analyseinstitut for Hjørring Kommune og bygger på indsamling og analyse af en lang række data. Det indbefatter en kortlægning og analyse af børn, unge, voksne og ældres sports- og motionsvaner, en undersøgelse af idrætsforeningernes status, trivsel og vurdering af idrætsfaciliteterne samt en analyse af udvalgte idrætsfaciliteters booking og benyttelse.

Derudover bringes en række øvrige materialer i spil, som vedrører dækningen af idrætsfaciliteter i Hjørring by, forventninger til befolkningsudviklingen samt forhold omkring den kommunale forvaltning af området.

Et kort resumé af den samlede undersøgelse fremgår herunder. Resumeet er inddelt i fire dele, hvorefter en række anbefalinger til det fremtidige arbejde med idrætsfaciliteter i Hjørring by præsenteres.

Boks 1: Undersøgelsens produkter

Den samlede undersøgelse består ud over dette resume af en hovedrapport samt et analysenotat.

Hovedrapporten indeholder uddybende analyser og beskrivelser af de enkelte delundersøgelser, som den samlede undersøgelse består af.

I **analysenotatet** findes en analyse af de centrale resultater fra den samlede undersøgelse samt en udførlig gennemgang af scenarier og anbefalinger.

Hovedrapport og analysenotat er tilgængelige på Idans hjemmeside.

Del 1: Dækning og organisering af faciliteter

I Hjørring by er der et bredt udbud af idrætsfaciliteter i form af idrætshaller, fitnesscentre, fodboldbaner, svømmebassiner og forskellige former for specialfaciliteter til f.eks. badminton, tennis, padel, atletik, klatring, ridning og cykling. De små geografiske distancer i Hjørring by gør, at en stor del af borgerne i byen kan transportere sig til faciliteter i byen inden for en fornuftig transporttid. Dertil kommer en række faciliteter, som ligger i Hjørring bys omegn.

Facilitetsdækningen udregnes som antal borgere pr. facilitetstype. Generelt set er dækningen i Hjørring by bedre end den, man ser på landsplan. I et kommunalt perspektiv er det især relevant at se på dækningen af store og små idrætshaller, fodboldbaner, svømmebassiner og

fitnesscentre, fordi de udgør rammen om en stor del af borgernes idrætsaktiviteter. For disse typer af faciliteter er der en fornuftig dækning i Hjørring by.

Et væsentligt opmærksomhedspunkt i diskussionen om facilitetsdækning er befolkningsudviklingen. Fra 2008 til 2025 oplevede Hjørring by en stigning på ca. 1.000 borgere, mens det samlede indbyggertal i Hjørring Kommune i samme periode var svagt nedadgående. Frem mod 2038 forventes den nedadgående tendens i kommunen at fortsætte, og det er forventningen, at antallet af borgere i Hjørring by frem mod 2038 vil falde med ca. 1.000 borgere.

Mens befolkningsudviklingen i forhold til antal borgere i Hjørring by ikke indikerer et øget pres på faciliteterne i forhold til situationen i dag, er det vigtigt at være opmærksom på, at der løbende sker forandringer i alderssammensætningen. I dag udgør ældre på 67 år eller derover 21 pct. af borgerne i Hjørring by, men gruppen forventes i 2038 at udgøre 27 pct. De ældste borgere vil gerne være aktive i dagtimerne, og det kan kalde på en særlig opmærksomhed herpå.

En stor del af idrætsfaciliteterne i Hjørring by er kommunale og organiseret i Hjørring Hallerne, mens der uden for Hjørring by findes en del selvejende faciliteter. Forskningen på området viser, at der ikke er en model, som er bedre end den anden, men at fordele varierer mellem modellerne.

En fordel ved den kommunale organisering er, at man fra politisk hold har stor indflydelse på faciliteternes udvikling og fokus, mens dette er overlagt til en bestyrelse i en selvejende facilitet. De senere år har der været stigende interesse for, at faciliteter skal gøre sig relevante for borgerne bredt set og have mere fokus på de borgere, som ikke er idræts- eller foreningsaktive. En sådan retning er politisk set mulig at forfølge i kommunale faciliteter, som det også har været tilfældet i Hjørring Hallerne de senere år. Det er også muligt i selvejende faciliteter, hvis bestyrelsen finder det relevant. En fordel ved selvejende faciliteter kan være et stort frivilligt engagement og involvering fra foreninger. Bestyrelsesorganiseringen gør også, at selvejende faciliteter typisk kan agere agilt i udviklingsøjemed, f.eks. når det kommer til nye aktiviteter og servicefunktioner.

Del 2: Faciliteternes booking og benyttelse

Undersøgelsen har også kigget på booking og benyttelse af udvalgte idrætsfaciliteter i og omkring Hjørring by, hvilket giver et supplerende perspektiv på dækningen af faciliteter.

I denne del af analysen har fokus primært været på indendørs faciliteter i form af store idrætshaller og mindre sale. Det er faciliteter, som er vigtige for mange idrætsforeninger, og som danner rammer om mange aktiviteter for børn og unge.

I dagtimer på hverdage (kl. 8-16) og i weekender (kl. 8-22) viser analysen, at der er en del frie tider i store idrætshaller og mindre sale i Hjørring by og omegn. I aften timerne på hverdage (kl. 16-22) er der generelt en højere andel bookede og benyttede tider, men der er særligt efter kl. 20 og på fredage en del frie tider. Ser man isoleret på benyttelse af store idrætshaller i primetime mellem kl. 16-20, hvor idrætsforeninger især efterspørger tider, så ligger benyttelsen i hallerne i Bagterp,

Bjergby, Højene og Lundergård på mellem 80-90 pct., hvilket er tæt på fuld benyttelse. Benyttelsen er i dette tidsrum lavere i hallerne i Park Vendia, men her skal man være opmærksom på, at der foregår en del arrangementer, som kan influere på benyttelsen.

Når man ser på tværs af dækning, booking og benyttelse, står man i Hjørring by over for en velkendt problematik, når det gælder faciliteter. Der er stort pres på de centrale faciliteter i primetime, hvor børn og unge især er aktive, mens der uden for primetime og i faciliteter uden for Hjørring by med lidt længere transportafstand er fri kapacitet.

Del 3: Borgernes brug og vurdering af faciliteter

En central del af undersøgelsen har omhandlet en kortlægning og analyse af borgernes sports- og motionsvaner, som er væsentlige at inddrage i arbejdet med udvikling af faciliteter. Tre ud af fire børn og unge fra 10-15 år er idrætsaktive, mens det gælder to ud af tre voksne. Idrætsdeltagelsen falder i teenageårene, og de mindst idrætsaktive aldersgrupper finder man i Hjørring by blandt de 20-39-årige.

Valg af aktiviteter og organiseringsform varierer mellem børn, unge og voksne. Børn og unge er især aktive i foreninger, hvor fodbold, gymnastik, håndbold og svømning er de største aktiviteter målt på antallet af medlemmer blandt 0-18-årige i foreninger i Hjørring by. Mange unge dyrker også løb og styrketræning, men det sker primært på egen hånd eller i et privat fitnesscenter. Blandt voksne er tilslutningen til foreningsidrætten mindre, og voksnes primære organiseringsform er aktiviteter på egen hånd. Det er især gå- og vandreture, løb, styrketræning og anden fitness- og motionstræning, som voksne dyrker.

Forskellene i aktivitetsvalg og organisering viser sig også, når det gælder brug af faciliteter til sport og motion. Børn og unge anvender især klassiske idrætsfaciliteter som haller, boldbaner, svømmefaciliteter og forskellige typer af specialfaciliteter, mens voksne især er aktive udendørs i naturen og i fitnesscentre.

Hovedparten af børn, unge eller voksne er tilfredse med idrætsfaciliteterne i deres nærområde, og det er meget få, som er direkte utilfredse. Der er ikke markante forskelle på tværs af køn. Knap hver sjette borger savner tilbud, hvor de bor, men her er det væsentligt, at en del af disse borgere allerede er aktive eller går til noget. At savne muligheder er dog lidt mere udbredt blandt de ikke-aktive, og der er derfor grund til at have fokus på, hvordan disse borgere kan støttes til at komme i gang med en fritidsaktivitet.

Barrierer handler ofte om manglende tid, andre interesser eller mangel på nogen at følges med, mens nogle efterspørger hold for nybegyndere uden særlige niveauekrav. Blandt voksne, som pt. ikke er aktive, rangerer idrætsstilbud til nybegyndere højere end ønsker om nye/andre faciliteter, som primært er et ønske blandt de allerede aktive.

Del 4: Idrætsforeningernes vurdering af faciliteter

I tilknytning til borgernes perspektiv har fokus i undersøgelsen også været på, hvordan idrætsforeningerne i Hjørring by opfatter faciliteterne og adgangen til dem. I sammenligning med borgerne har foreningerne typisk mere konkrete og specialiserede ønsker hertil. Det gælder også blandt foreningerne i Hjørring by, og der er flere foreninger, som allerede arbejder med facilitetsprojekter.

Undersøgelsen har ikke omfattet en analyse af disse projekter, men har interesseret sig for, hvordan foreningerne samlet set forholder sig til området.

Størstedelen af idrætsforeningerne er afhængige af idrætsfaciliteter til deres aktiviteter. De fleste foreninger bruger kommunale faciliteter, men der er også en del foreninger, som bruger selvejende, private eller foreningsejede faciliteter. Foreningers udgifter til faciliteter er harmoniseret mellem kommunale og selvejende faciliteter.

To ud af tre foreninger svarer i denne undersøgelse, at deres nuværende behov bliver dækket af de faciliteter, de har til rådighed, mens hver tredje forening svarer nej hertil. Når foreningerne skal angive ønsker til forbedringer, handler det primært om flere træningstider, mere depotrum/plads, bedre stand og sociale opholdsrum. Dertil kommer, at en del foreninger har ønske om nye (special)faciliteter.

Så selvom der objektivt set er en god dækning af faciliteter i Hjørring by, opleves der lokalt begrænsninger, som i nogle tilfælde indskrænker foreningernes udvikling f.eks. i forhold til at optage flere medlemmer og skabe nye aktiviteter. Flere foreninger ser det også som en udfordring for deres trivsel og sammenhold, at de må sprede aktiviteterne over flere lokaliteter.

Udfordringen med at have nok plads i faciliteterne i kommunen samlet set, men samtidig at have lokale kapacitetsudfordringer, er noget, som mange kommuner oplever. Den rette balance mellem at imødekomme foreningernes behov lokalt og at henvise til andre faciliteter i kommunen, som kræver transport og opdeling af foreningernes aktiviteter, er i sidste ende et politisk spørgsmål.

Scenarier og anbefalinger til Hjørring Kommune

Samlet set viser analysen, at Hjørring Kommune med baggrund i den eksisterende dækning af idrætsfaciliteter i Hjørring by har gode muligheder for at imødekomme borgernes og foreningernes behov for faciliteter.

Samtidigt viser analysen, at der er potentiale for at bringe faciliteterne mere i spil i forhold til at nå flere af de borgere, som ikke allerede er aktive. Forskningen på området viser, at det typisk ikke handler om antallet af faciliteter i sig selv, men nærmere om udvikling i aktivitetstilbud og kommunikation til målgrupperne.

Herunder følger anbefalinger inden for tre scenarier, som Hjørring Kommune har bedt Idan om at forholde sig til. Det sker med henblik på at åbne mulighederne for nye ideer og drøftelser, der kan skabe bedre løsninger for borgere såvel som foreninger.

Anbefalingernes rækkefølge er ikke udtryk for en prioritering, og de er tænkt som et grundlag for nærmere drøftelser og overvejelser blandt områdets aktører.

Scenarie 1: Øg idrætsfaciliteternes relevans for borgere og særlige målgrupper

Det første scenarie går på at øge idrætsfaciliteters relevans for borgere og særlige målgrupper.

Scenariet er relevant i forhold til at øge idrætsdeltagelsen i kommunen og knytter an til den stigende interesse for at gøre idrætsfaciliteter mere relevante for borgere, der ikke er aktive i foreningsidræt, som har været i fokus i kommuner de seneste 10-15 år (Forsberg, 2020; Forsberg og Iversen, 2019). Det er også et område, man har arbejdet med i Hjørring Kommune, hvor man har haft fokus på nye roller til halpersonalet.

Herunder følger anbefalinger opdelt på overordnede målgrupper:

Børn og unge

- **Samarbejde med skoler og dagtilbud:** Styrk brobygning mellem skole, SFO og foreninger gennem introduktionsforløb og prøveaktiviteter i trygge fællesskaber.
- **Fritidspas og vejledning:** Kombinér økonomisk støtte med fritidsvejledning for bedre at hjælpe børn og unge ind i idrætsfællesskaber.

Teenagere

- **Nybegyndere og senstartere:** Udvikl tilbud med plads til unge nybegyndere og senstartere – særligt inden for nicheidrætter og fleksible træningsformer.
- **Saml aktiviteter for unge:** Styrk samarbejdet mellem foreninger og faciliteter, så unge kan træne og skabe relationer på tværs af hold og klubber.
- **Idræt i eftermiddagstimerne:** Brug faciliteterne til åbne aktiviteter efter skoletid i samarbejde med foreninger eller med kommunalt personale.

Borgere uden for arbejdsmarkedet

- **Samarbejde med kommunale indsatser:** Integrér idræt og fællesskab i sundheds-, social- og beskæftigelsesindsatser for at nå målgruppen.
- **Samarbejd med relevante aktører:** Udvikl fleksible lavtærskeltilbud sammen med aktører med erfaring med udsatte og sårbare målgrupper.

De travle voksne

- **Fleksible tilbud:** Tilbyd drop-in aktiviteter, fleksible medlemskaber og udvidede åbningstider, der passer til en travl hverdag.
- **Familieidræt:** Skab familievenlige aktiviteter og motionsmuligheder i tilknytning til børns træning og fritidsaktiviteter.

Seniorer

- **Dyrk fællesskabet:** Prioritér sociale rammer, opholdsrum og fællesskab før og efter aktiviteter for at styrke deltagelsen blandt ældre.
- **Træning tæt på hjemmet:** Tilbyd lokale og lettilgængelige aktiviteter i trygge rammer for at mindske transport- og deltagelsesbarrierer.
- **Tilpassede aktiviteter:** Udvikl aktiviteter med lave adgangsbarrierer og fokus på deltagelse uanset fysisk niveau og erfaring.
- **Brobygning til foreningslivet:** Skab overgange mellem kommunale træningstilbud og foreningsliv gennem fælles forløb og introduktioner.
- **Fokus på ældre i svære livssituationer:** Opsøg især enlige ældre og hjælp dem ind i sociale fællesskaber gennem aktivitetstilbud.

Scenarie 2: Bedre udnyttelse af faciliteter i Hjørring by og omegn

Det andet scenarie går på at øge benyttelsen af de eksisterende faciliteter i Hjørring by med henblik på, at flere borgere kan få adgang til dem (i regi af foreninger såvel som selvorganiserede brugere). Scenariet er relevant for faciliteter i Hjørring by og omegn, som udover kommunale faciliteter også omfatter selvejende og private faciliteter.

Herunder følger anbefalinger til at øge udnyttelsen af faciliteter:

- **Træk på eksisterende viden om optimering af benyttelse:** Skel til andre kommuners erfaringer med booking, aflysning og opfølgning for at sikre bedre udnyttelse af faciliteterne, færre tomme tider og mere fleksibel adgang til ledige faciliteter.
- **Arbejd systematisk med data om booking og benyttelse:** Brug booking- og benyttelsesdata mere strategisk til løbende at identificere ledig kapacitet samt optimere brug og drift.
- **Forhold med betydning for benyttelse:** Styrk økonomiske incitamenter og lokal opfølgning på brugen af faciliteter. Placer ansvar for benyttelse hos en eller flere medarbejdere.
- **Gør faciliteter med lav bookinggrad relevante:** Skab incitamenter til at bruge mindre eftertragtede faciliteter (bl.a. uden for Hjørring by) og tidspunkter gennem økonomiske fordele, fleksible løsninger og en mere aktiv styring af bookingprocessen.
- **Sæt dagtimer i spil for relevante målgrupper:** Undersøg skolebookinger nærmere og frigør flere dagtimer til seniorer, SFO'er og andre målgrupper gennem bedre koordinering og mere fleksibel anvendelse af faciliteterne.
- **Afsæt tider til særlige målgrupper:** Reserver udvalgte tider til aktiviteter for særlige målgrupper for at styrke idrætsdeltagelsen og skabe plads til nye aktiviteter, nye tilbud og mere inkluderende fællesskaber.
- **Fokus på bookingprocessen:** Gør bookingprocessen mere fleksibel med lettere afbooking og bedre muligheder for at frigive ubrugte tider, så faciliteterne kan udnyttes mere effektivt gennem sæsonen.
- **Åben hal/facilitet:** Åbn faciliteterne mere for selvorganiserede brugere gennem åbne hal-koncepter og fri adgang i ledige tidsrum, særligt med fokus på børn, unge og andre ikke-foreningsaktive borgere.

Scenarie 3: Facilitetsudvikling og prioriteringer i eksisterende faciliteter

Inden for dette scenarie indgår anbefalinger i forhold til prioriteringer i eksisterende faciliteter og facilitetsudvikling med afsæt i en bæredygtig og fremtidssikret anvendelse af faciliteterne. Afsættet er, at der findes en god dækning af idrætsfaciliteter i Hjørring by, men at der lokalt opleves kapacitetsudfordringer, samtidig med at antallet af ældre borgere forventes at stige.

I udviklingsarbejdet er der særligt fokus på passende afstande og tilgængelighed for forskellige målgrupper, behovet for specialiserede faciliteter og tilbud samt organisering, ledelse og drift af faciliteterne.

Med baggrund i ovenstående følger herunder anbefalinger, som kan være relevante i den fremtidige facilitetsudvikling:

- **Behov for specialiserede tilbud til særlige målgrupper:** Det kan være relevant at samle tilbud til særlige målgrupper i faciliteter med fleksible rammer og specialiserede aktiviteter, som tager højde for deltagernes behov, livssituation og sociale fællesskab.
- **Øget tilgængelighed til fitness- og motionsaktiviteter:** Der er generelt en god dækning af faciliteter i Hjørring by, men fitness- og motionstilbud mangler i den østlige og nordlige del af byen. Det kan derfor være relevant at undersøge mulighederne i eksisterende faciliteter som Højenehallen og Lundergårdhallen.
- **Udvikling af specialiserede faciliteter:** Der er generelt tilfredshed med faciliteternes egnethed, men enkelte foreninger efterspørger mere specialiserede faciliteter. Ved eventuelle investeringer bør der ses på målgrupper, regional dækning, frigivelse af kapacitet og foreningernes robusthed.
- **Samspil på tværs af velfærdsområder:** Der ligger et potentiale i at styrke samarbejdet mellem idrætsområdet og andre velfærdsområder for at understøtte sårbare og udsatte borgeres deltagelse i idræts- og foreningslivet.
- **Overvejelser vedrørende ejerskab, drift og politisk indflydelse:** Der kan være fordele ved decentral ledelse og øget frivilligt engagement i selvejende eller selvstyrede faciliteter, men det bør afvejes mod ønsket om politisk indflydelse og strategisk styring af faciliteter.

